

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga “Mir i sigurnost u Bosni i Hercegovini neće biti dovedeni u pitanje”

Mir i sigurnost u Bosni i Hercegovini neće biti dovedeni u pitanje

Otkako sam preuzeo dužnost visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU nastojao sam izvršiti prenos odgovornosti na domaće organe u Bosni i Hercegovini, i, iznad svega, domaćim institucijama i političarima uliti osjećaj odgovornosti za donošenje odluka. Iako su pomaci ponekad bili spori i frustrirajući, ja i dalje vjerujem da je ovo jedini put koji vodi ka evropskoj budućnosti kojoj teži ogromna većina građana ove zemlje i za koju moramo načiniti odlučne korake u toku 2007. godine.

Međutim, ja nisam spreman da se kockam sa budućnošću ove zemlje ili da rizikujem ono što je međunarodna zajednica uložila u njenu obnovu. Nakon analize situacije i u regionu i u Bosni i Hercegovini, zaključio sam da bi bonske ovlasti i Ured visokog predstavnika (OHR) trebalo da nastave postojati u nekom obliku i ovaj stav sam zastupao u razgovorima koje sam

vodio sa ljudima koji će odlučivati o ovome, prilikom posjeta ključnim državama.

Također sam zaključio da je ova zemlja još uvijek u stanju načiniti jasan korak naprijed, ali za proces tranzicije će biti potrebno više vremena. Proces učenja je tekao sporo i međunarodna zajednica mora pokazati strpljenje. Da bi se međunarodnoj zajednici dao maksimalan broj opcija, ja sam jasno obavijestio njemačku kancelarku Angelu Merkel da ću odstupiti od funkcije visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU po isteku moga mandata 30. juna, u pismu koje sam joj uputio nakon sastanka sa njom 11. januara.

Suštinsko pitanje nije da li će doći do zatvaranja OHR-a ili da li sam ja na funkciji visokog predstavnika ili ne, nego koliko brzo Bosna i Hercegovina može sopstvenim snagama nastaviti put dalje prema Evropi i udaljiti se od Daytonu. Moja sopstvena budućnost od sekundarnog je značaja: budućnost Bosne i Hercegovine je na prvom mjestu.

Ja svjesno nisam htio koristiti bonske ovlasti za rješavanje pitanja koja su odgovornost izabranih lidera Bosne i Hercegovine, osim u pitanjima koja se direktno tiču mira i stabilnosti ove zemlje, ili saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju u Hagu. Koristio sam bonske ovlasti kada je prijetio totalni zastoj koji je bio štetan po interese građana, kao što je slučaj u Mostaru. Štoviše sama prijetnja upotrebe bonskih ovlasti je bila dovoljna da se privoli Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje da dođe do odluke o privremenoj raspodjeli prihoda od poreza na dodatnu vrijednost.

Tokom protekle godine bilo je mnogo pozitivnih rezultata. Organi Bosne i Hercegovine su prvi put uspješno organizirali izbore samostalno. Političke stranke su izvršile teške pregovore o uspostavi koalicija, a organi vlasti se formiraju uz minimalan angažman međunarodne zajednice. Predsjedništvo je također preuzelo svoje odgovornosti i odigralo pozitivnu ulogu

u procesu konstituiranja vlasti.

Da sam sistematski koristio bonske ovlasti možda sam mogao stvoriti utisak o progresu, ali taj utisak bio bi lažan. Osim toga, ne bi bilo načina da se utvrdi kakva je stvarna situacija u Bosni i Hercegovini, niti da se zna da li ova zemlja ima ili nema sposobnost da krene naprijed bez visokog predstavnika.

U toku prošle godine, postalo je moguće doći do objektivne procjene stanja u zemlji, ocijeniti koliko je ono dobro odnosno koliko loše te gdje leže problemi. A samo utvrđivanjem stvarne situacije u Bosni i Hercegovini moguće je izraditi mehanizme koji će ovoj zemlji pomoći na putu ka euroatlanskim integracijama.

U pet sedmica koje nas dijele od februarskog sastanka Vijeća za provedbu mira, nastaviću konsultacije sa ključnim ljudima u prijestonicama zemalja članica Vijeća za provedbu mira kao i sa političkim liderima u ovoj zemlji, kako bi se izgradio konsenzus o tome koji je najbolji način da se Bosni i Hercegovini pomogne da krene naprijed. Vijeće za provedbu mira i postoji da bi nadgledalo implementaciju Daytonskog mirovnog sporazuma, i svi smo odlučni da osiguramo da Bosna i Hercegovina ostane stabilna i u stanju da nastavi svoj put ka Evropskoj uniji.

U vremenu koje mi preostaje na mjestu visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU, namjeravam naglasiti ulogu Evropske unije u Bosni i Hercegovini izgradnjom i jačanjem Ureda specijalnog predstavnika Evropske unije, te se fokusirati na pomoć Bosni i Hercegovini u ispunjavanju ključnih preduvjeta za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom.

Istovremeno, i dalje ću isticati važnost postizanja napretka u oblasti ustavne reforme u ovoj zemlji. Potreban je proces zasnovan na širokoj osnovi, koji bi Bosni i Hercegovini

omogućio da ustav reformira korak po korak, uz pomoć međunarodne zajednice i angažman svih građana Bosne i Hercegovine. Međunarodna zajednica, kako Evropa tako i Sjedinjene Američke Države, treba da pruži tehničku i finansijsku pomoć, kako bi se omogućilo da u taj proces budu uključeni svi sektori društva, relevantni eksperti, a parlamentu, političkim liderima i građanima dala mogućnost da postignu istinski napredak u ovoj važnoj reformi.

I konačno, namjeravam osigurati da primopredaja dužnosti mome nasljedniku, ko god to bio, prođe nesmetano, i da instrumenti koji mu budu na raspolaganju budu adekvatni za dalje napredovanje Bosne i Hercegovine u partnerstvu sa međunarodnom zajednicom.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovine.